

Konferencja PTPIREE

Elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa

Budowa i współpraca standardowych układów EAZ w polach linii 110 kV na stacjach PSE

Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA
Mariusz Eckert

Wisła 12-13.05.2022 r.

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego

Rozdział 2. Wymagania dotyczące układów i urządzeń EAZ w sieciach WN lub sieciach NN.

3.9. Układy i urządzenia EAZ w polu linii elektroenergetycznej WN pracującej w sieci zamkniętej wyposaża się co najmniej w następujące funkcje zabezpieczeniowe i automatyki:

- 1) jedną funkcję podstawową – odległościową z możliwością pracy współbieżnej lub odcinkową. Jeżeli nie ma możliwości selektywnego nastawienia funkcji odległościowej, stosuje się funkcję odcinkową jako podstawową;
- 2) jedną funkcję rezerwową – odległościową z możliwością pracy współbieżnej lub ziemnozwarciową;
- 3) funkcję SPZ umożliwiającą realizację 3-fazowego cyklu SPZ;
- 4) funkcję lokalizacji miejsca zwarcia.

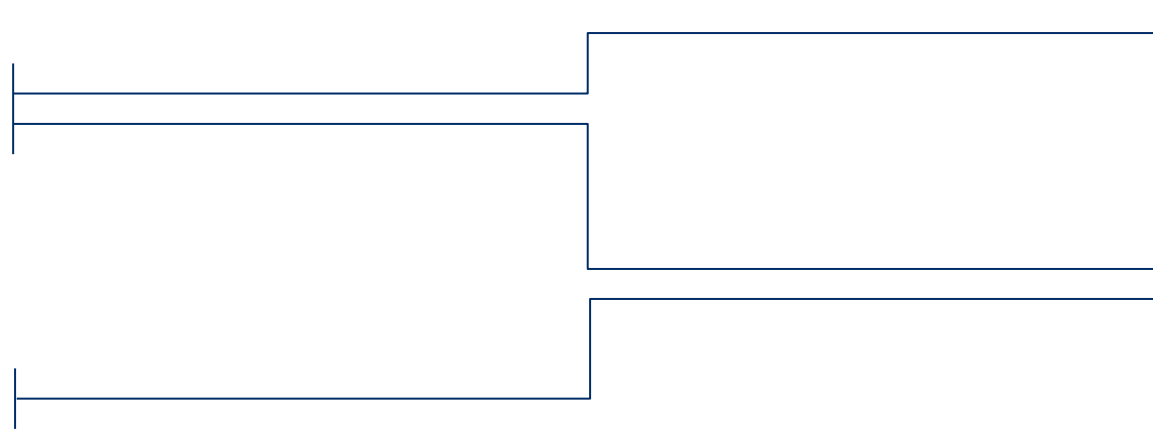

Problemy z selektywnością eliminacji zwarć w liniach 110 kV

Przyczyny:

- linie krótkie,
- linie równoległe, często wielokrotnie zrównoleglone z innymi liniami 110 kV,

- układy gwiazdowe,
- zwarcia wysokooporowe

Skutek:

Brak pewności co do skutecznej i poprawnej eliminacji zwarcia

Szczególne wskazania dla poprawy warunków technicznych układów EAZ dla osiągnięcia selektywnej eliminacji zwarć w liniach 110 kV

- **trudność z doбором właściwych nastawień zabezpieczeń odległościowych,**
- **zwiększona wrażliwość odbiorców na skutki zakłóceń**

Metody poprawy warunków technicznych układów EAZ dla osiągnięcia selektywnej eliminacji zwarć w liniach 110 kV

- **uwspółbieżnienie pracy zabezpieczeń odległościowych,**
- **zastosowanie zabezpieczeń odcinkowych**

Główne założenia koncepcyjne optymalizacji obwodów wtórnych PSE SA

- **zapewnienie bezpieczeństwa KSE,**
- **ograniczenie liczby przełączników głównych,**
- **ograniczenie liczby urządzeń teletransmisyjnych,**
- **ograniczenie liczby przełączników pomocniczych,**
- **uproszczenie sposobów realizacji funkcji i logik**
- **ujednolicenie rozwiązań technicznych**

Główne rozwiązania techniczne

Do ochrony linii przesyłowej WN stosujemy terminale zabezpieczeniowe, realizujące główne funkcje:

- funkcja różnicowa – 87L,
- funkcja odległościowa – 21,
- funkcja zerowo-prądowa kierunkowa, dwustopniowa 67N.

Główne rozwiązania techniczne c.d.

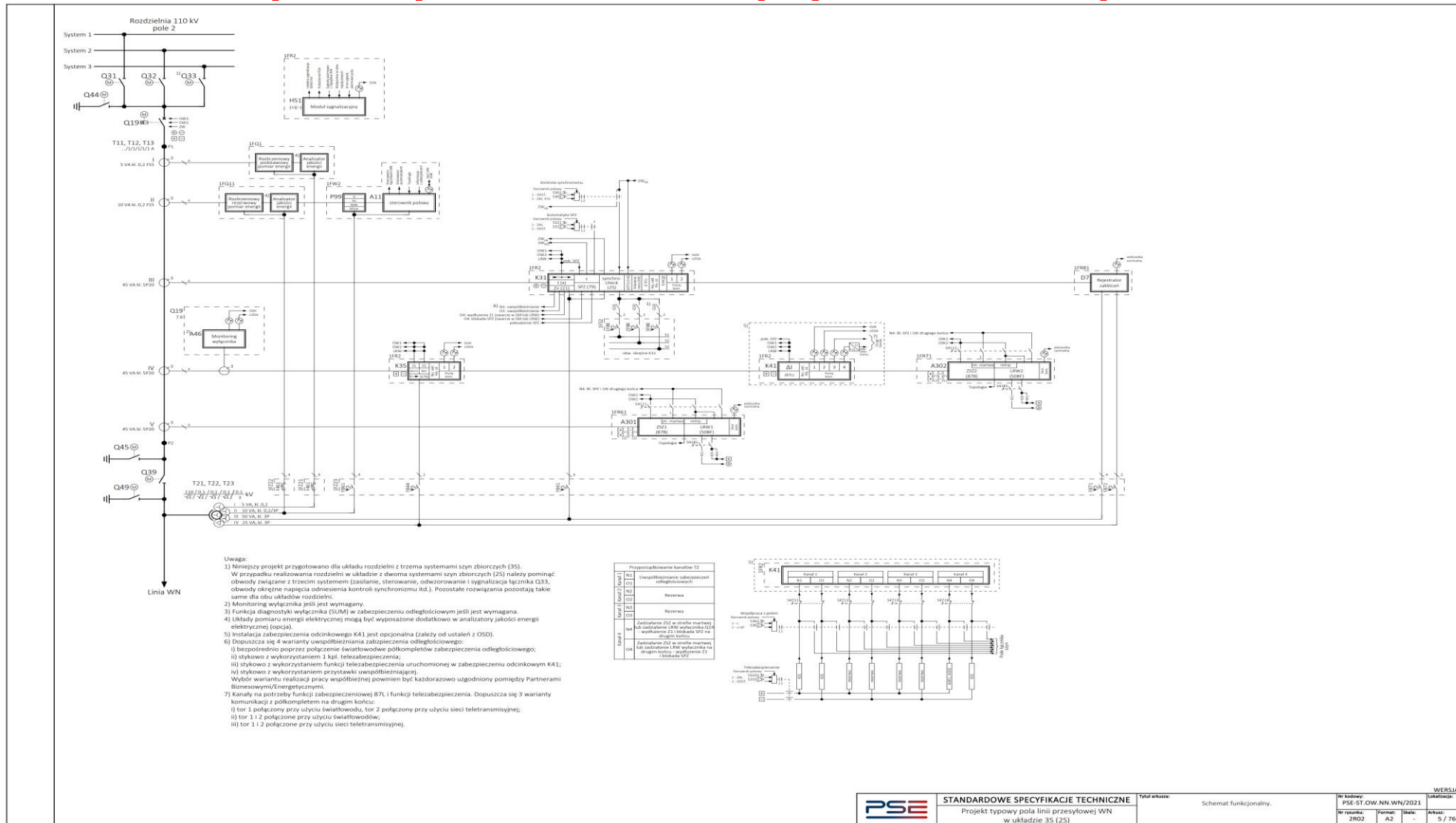
Funkcja telezabezpieczeń:

- funkcja telezabezpieczeń w terminalach zabezpieczeń odcinkowych,

i/lub
- telezabezpieczenia zewnętrzne

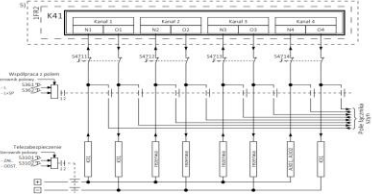

Schemat funkcjonalny standardowego pola liniowego 110 kV

Przygotowanie kanałów T2

Kanał	Opis
Kanał 1	Upełnowalność zabezpieczeń odległościowych
Kanał 2	Rezerwa
Kanał 3	Rezerwa
Kanał 4	Rezerwa
Kanał 5	Rezerwa
Kanał 6	Rezerwa
Kanał 7	Rezerwa
Kanał 8	Rezerwa
Kanał 9	Rezerwa
Kanał 10	Rezerwa
Kanał 11	Rezerwa
Kanał 12	Rezerwa
Kanał 13	Rezerwa
Kanał 14	Rezerwa
Kanał 15	Rezerwa
Kanał 16	Rezerwa
Kanał 17	Rezerwa
Kanał 18	Rezerwa
Kanał 19	Rezerwa
Kanał 20	Rezerwa
Kanał 21	Rezerwa
Kanał 22	Rezerwa
Kanał 23	Rezerwa
Kanał 24	Rezerwa
Kanał 25	Rezerwa
Kanał 26	Rezerwa
Kanał 27	Rezerwa
Kanał 28	Rezerwa
Kanał 29	Rezerwa
Kanał 30	Rezerwa
Kanał 31	Rezerwa
Kanał 32	Rezerwa
Kanał 33	Rezerwa
Kanał 34	Rezerwa
Kanał 35	Rezerwa
Kanał 36	Rezerwa
Kanał 37	Rezerwa
Kanał 38	Rezerwa
Kanał 39	Rezerwa
Kanał 40	Rezerwa
Kanał 41	Rezerwa
Kanał 42	Rezerwa
Kanał 43	Rezerwa
Kanał 44	Rezerwa
Kanał 45	Rezerwa
Kanał 46	Rezerwa
Kanał 47	Rezerwa
Kanał 48	Rezerwa
Kanał 49	Rezerwa
Kanał 50	Rezerwa

Główne założenia koncepcyjne dla układów EAZ pola 110 kV (wyciąg z dokumentacji standardowej PSE SA)

Uwaga:

- 5) Instalacja zabezpieczenia odcinkowego K41 jest opcjonalna (zależy od ustaleń z OSD).
- 6) Dopuszcza się 4 warianty współbleźniania zabezpieczenia odległościowego:
  - i) bezpośrednio poprzez połączenie światłowodowe półkompletów zabezpieczenia odległościowego;
  - ii) stykowo z wykorzystaniem 1 kpl. telezabezpieczenia;
  - iii) stykowo z wykorzystaniem funkcji telezabezpieczenia uruchomionej w zabezpieczeniu odcinkowym K41;
  - iv) stykowo z wykorzystaniem przystawki współbleźniającej.

Wybór wariantu realizacji pracy współbleźnej powinien być każdorazowo uzgodniony pomiędzy Partnerami Biznesowymi/Energetycznymi.

Komunikacja

7) Kanały na potrzeby funkcji zabezpieczeniowej 87L i funkcji telezabezpieczenia. Dopuszcza się 3 warianty komunikacji z półkompletem na drugim końcu:

- i) tor 1 połączony przy użyciu światłowodu, tor 2 połączony przy użyciu sieci teletransmisyjnej;
- ii) tor 1 i 2 połączone przy użyciu światłowodów;
- iii) tor 1 i 2 połączone przy użyciu sieci teletransmisyjnej.

Spodziewane efekty

- zmniejszenie poziomu awaryjności urządzeń w sieci,
- zmniejszenie ograniczeń w związku z niedostarczoną energią,
- szybsza analiza stanu zakłóceniewego,
- ograniczenie strat wizerunkowych.

Dziękuję za uwagę

